

Kunta:	JUVA	Kylä:	Maarala
Nimi:	Enkelinpesä	Inv.nro:	76

Mj.tyyppi:	kalliomaalaus	Luokka:	1
Ajoitus:	ajoittamaton		

Kartta:	3144 02	Koordinaatit:	Paikka +- 20 m
	X: 6845 32	Y: 3542 55	Z: 130 Z2: 133

Kunto: 1 (1=hyvä, 7=tuhoutunut) Uhanalaisuus: 2 (1=ei, 3=on)

Isossa siirtolohkareessa puoliluola, jossa punamultakuvio. Korkean, kivikkoisen mäen laella. Näköala- ja levähdyspaikka

Tutkija:	Lehtinen, Leena	vv/kk	93 / 6
Tutkija:	Kivikäs, Pekka	vv/kk	93 / 6
Tutkija:	Kinos, Seppo	vv/kk	93 / 6

Tila:	Takamaa	178 425 0004 0014	(kunta kylä tila talo)
Omistaja:	Myllykoski Oy, metsäosasto		
Osoite:	46800 ANJALANKOSKI		

Paikka sijaitsee Kannusvuorella, Juvan kirkolta 21 km linnuntietä S. Siikaveden länsirannalla, Maaralansalmen sillalta 3 km WNW.

Lehtinen 1993:

Kevättalvella 1993 Vihdin kunnan ympäristönsuojelusihteeri, geologi Risto Salomaa otti yhteyttä Helsingin yliopiston arkeologian laitokseen ihmetellen sitä, ettei hänen 10 vuotta sitten ilmoittamaansa kalliomaalausta ole merkitty mihinkään luetteloihin. Hän oli näyttänyt paikkaa 10 vuotta sitten arkeologi Heikki Matiskaiselle, joka on nykyisin Riihimäen lasimuseon johtaja. Allekirjoittanut kysyi asiaa Matiskaiselta ja tämä muisteli tarkastamansa kuvion olleen jäkäläkuvion.

Salomaan ilmoituksen johdosta Leena Lehtinen Savonlinnan museosta sekä kalliomaalausten tutkijat Pekka Kivikäs ja Seppo Kinos Jyväskylästä kävivät paikalla 7.6.1993, jolloin Salomaa oli oppaana. Tarkastuksen yhteydessä löydettiin Salomaan ilmoittamalta paikalta punamullalla maalattu kuvio "Enkelinpesäksi" nimetyn siirtolohkareen seinästä.

Siirtolohkare on 200 metriä Kannuslahden pohjukasta kohtisuoraan mäkeä ylös. Paikka on peruskartan mukaan 130 m mpy. Alue on varsinkin Kannusvuoren itäreunassa erittäin kivikkoista ja täynnä siirtolohkareita, joita ei ole merkitty peruskarttaan. Heti "Enkelinpesän" takana, noin 20 metrin päässä on toinen siirtolohkare, jonka suojassa on nuotiopuita.

"Enkelinpesästä" noin 40 metriä rantaan päin on toinen yksittäinen siirtolohkare, joka myös tarkastettiin muttei siinä havaittu

mitään erityistä. Parhaillaan maanomistaja on tekemässä Kannusvuoren kiertävää tietä, jonka hakkuulinja kulki tarkastushetkellä vuoren eteläpuolella lähellä rantaa. Alueella kasvoi enimmäkseen mäntyä. Tällä hetkellä alueelle ei pääse tietä pitkin vaan lähin metsäautotie päättyy Kannusvuoren pohjoispuolelle.

Paikka on kolmesta siirtolohkareesta koostuva kokonaisuus, joista isoimpaan on maalattu em. kuvio. Lohkareet muodostavat suojaisan "pesän", jossa on metsästysseuran levähdyspaikka ja pieni tod.näk. varastona käytetty vaja. Isoimman lohkarkeen korkeus on noin 700 cm ja leveys 940 cm.

"Enkelinpesä" - nimi tulee levähdyspaikkaa huoltavan piiriesimies Kyösti Hämäläisen (Myllykoski Oy/Mikkeli) mukaan siitä, että paikalle oli paettu isonvihan aikaan ja ne, jotka olivat piilossa tässä "pesässä" olivat pelastuneet vihollisen vainosta. Hämäläisellä ei ollut tietoa maalauksen iästä ja tekijöistä eikä niistä tiettävästi ole mitään perimätietoa olemassa.

Maalaus on isoimman lohkarkeen kaakkoissivulla, jossa on n. 150 cm syvä, 443 cm leveä ja noin 230 cm korkea puoliluola, jonka muodostaman "lipan" alla on nuotiopaikka niin, että puoliluolan reunustalle on rakennettu penkit ja edustalle tulisija. Heti penkkien yläpuolella on po. maalaus. Tämän edustalla on pienempi siirtolohkare niin, että lohkarneiden välistä mahtuu hyvin kävelemään. Tässä solassa on penkkien edustalla em. kivistä tehty tulisija. Kolmas, pienin lohkare on ison lohkarkeen eteläpuolella, metrin päässä isosta lohkarreesta. Tämän ja ison lohkarkeen taakse, lähes kiinni kiviin on rakennettu pieni varasto tai vaja, joka on piiriesimies Kyösti Hämäläisen käytössä edellenkin. Lohkarneiden ja vajan väliin jääviin kulkuaikoihin on tehty verhot muovipressusta. Tarkastushetkellä paikka oli erittäin siisti.

Isossa lohkarreessa, penkkien edustalla oleva maalaus on korkeudeltaan 80-90 cm, leveydeltään noin 100 cm. Sen alin reuna on 110 cm maasta. Maalaus, jossa on havaittavissa epäselviä kuvioita on tehty punamullalla ja se erottuu selvästi kalliosta. Maalauksen väri on myös toinen kuin kallion ruosteläikkien. Kallio on geologi Risto Salomaan mukaan migmatiittia, ts. gneissin ja graniitin sekoitusta, siinä on granaattikiteitä ja selvästi erottuvia kvartsisuonia.

Kuva-aiheita tarkastushetkellä hahmotettiin neljä epäselvästi erottuvaa 80-90 cm korkeaa ihmishahmoa, joista yksi voi olla pää alaspäin. Mahdollisesti yksi, pahasti tummentunut ihmishahmo on maalauksen vasemmalla puolella. Mahdollisesti hahmot seisovat veneessä, mutta tulkinta on läikkien epäselvyyden vuoksi erittäin epävarma. Maalaus osoittaa suoraan kaakkoon. Koska maalaus ei ole sidoksissa veteen ja siihen on ainakin perimätiedon mukaan liittynyt historiallisen ajan oleskelua, on mahdollista, että maalaus ei ole esihistoriallinen.

Vastaava mutta myös epävarma punamulatamaalaus löydettiin vuonna 1990 Sulkavalta, jossa Timo Sepänmaa ja Hannu Puotiainen löysivät Karjulänmäen ns. Kivikirkon siirtolohkarkeen seinästä suorakaiteen muotoisen punamultaläikän, josta ei voida hahmottaa

selvää kuviota. Vastaavan tyyppiseen siirtolohkareeseen tehty epäselvä punamultamaalaus on löydetty kesäkuussa 1993 myös Uukuniemen Niukkalasta.

Kohteesta otettiin useita diakuvia, joilla kertomusta täydennetään myöhemmin. Maalausalueen rakenne selviää oheisista piirroksista, jotka voivat olla epätarkkoja, koska ne on tehty tarkastuskertomuksen jälkeen.

Maalauksesta ja sen suojelusta on puhelimitse ilmoitettu Myllykosken Juvan toimistoon 10.6.93, piiriesimies Hämäläiselle 12.6.93 ja kirjeitse 17.6.93 Anjalankosken metsäosastoon. Maalauksesta on uutisoitu ainakin Juvan lehdessä 9.6.93

Tarkastuskertomus tehty Savonlinnassa 16.6.1993

Leena Lehtinen
arkeologi
Savonlinnan maakuntamuseo

##

6847 6847

6846 6846

6845 6845

6844 6844

6843 6843

6842 6842

Vuorilahu

PK 3144 02
voikaut

886

ANTTOLA JUVA